

FORRÁSOK

XXIII. évfolyam 5. szám, 2019. Május

A Borszékért Alapítvány és a Borszéki Polgármesteri Hivatal közérdekű lapja

XXIII. évfolyam 5. szám, 2019. Május

LEGO - MINT KORSZERŰ
TANÍTÁSI MÓDSZER

2.

ÚJ TURISZTIKAI BERUHÁZÁS
BORSZÉKEN

3.

LENDVÁTÓL AZ ADRIÁIG

4.

NYÁRI BOBPÁLYA ÉPÜL BORSZÉKEN

A városnak vissza kell szereznie balneo-klimaterikus üdülőtelepi rangját – jelentette ki Bogdan Trif turisztikai miniszter a Borszéken tett látogatásán. Az előljáró egy nyári bobbpálya építésének finanszírozási szerződését írta alá ünnepélyes keretek között.

A miniszter rövid látogatása során a bobbpályának otthont adó sippálya komplexumot vette szemügyre, majd a befejezés előtt álló kezelőközpontot is bejárta.

„A kormány prioritásként kezeli a turizmust, az iparágban alkalmazott adókedvezmények is ezt bizonyítják. Úgy gondolom, ezt az irányt folytatni kell, és mindenképpen arra kell ösztönözni és abban kell segíteni a helyi önkormányzatokat, hogy folytassák az üdülőtelepek

fejlesztését” – jelentette ki Bogdan Trif a támogatási szerződés aláírása alkalmából. Kiemelte, ebben a tekintetben Borszék rendkívül pozitív példának számít. Hiszen a nyári bobbpálya építése, illetve a kezelőközpont hamarosan bekövetkező megnyitása hatalmas vonzerőt jelent majd a turisták számára, akik így bármelyik évszakban hasznosan eltölthetik szabadságukat a környéken.

„Jelenleg mintegy 700 szálláshelyet tartanak nyilván Borszéken. Biztosra veszem, hogy az említett két beruházás hatásaként ezek száma megduplázódik a következő időszakban. A helyi döntéshozóknak mindent el kell követniük annak érdekében, hogy a város visszaszerezze balneo-klimaterikus üdülőtelepi rangját.

Hiszen a kormánynak van egy programja, melynek révén kiemelten támogatja ezeket a településeket” – nyomatékosított a turisztikai miniszter.

A bobbpályával kapcsolatban Mik József polgármester elmondta, a beruházás értéke 5,25 millió lej, ebből a turisztikai minisztérium mintegy 4 millió lejt biztosít. A pálya hossza 1,5 kilométer lesz, amit a tavaszi-őszi időszakban fognak működtetni a jelenlegi sippályák területén. A sippálya felvonója juttatja fel a szánkókat az 572 méteres pálya legmagasabb pontjára és innen következhet a 860 méter hosszú lecsúszás. Egyszerre 32 szánkó lehet a pályán, és 6-9 percet jelent egy kör. Az elképzelések szerint a létesítményt a tél beálltával leszerelik, helyt adva a sipes szerelmeseinek, a téli szezon lezárásával pedig újra üzembe helyezik. Az előljáró reményét fejezte ki, hogy idén szeptemberre sikerül befejezni a munkálatokat, így az első havazásig már használni is lehet a pályát. A kezelőközpont építésére kitérve Mik József kiemelte, befejezésével új időszakítás kezdődik a borszéki turizmusban. „Állandó fejlődésnek lehetünk szemtanúi az elmúlt években, hiszen folyamatosan nőnek a szálláslehetőségek, illetve egyre bővülnek a turisztikai szolgáltatások is. Az igazi áttörést viszont a kezelőközpont működtetése fogja hozni. Amivel végre balneo-klimaterikus üdülőtelepi rangját is visszanyerheti a település” – jegyezte meg a polgármester.

Rédai Botond

LEGO - MINT KORSZERŰ TANÍTÁSI MÓDSZER

Az edelényi Görögkatolikus Szent Miklós Iskola és Óvoda küldöttsége látogatott el iskolánkban május 17-én. Látogatásuk célja bemutatni tanárainknak a Romániában újdonságnak számító LEGO tanítási módszert.

A LEGO módszer lényege: a mindenki által ismert összerakós játék használata meghatározott tanórai körülmények között. Első hallásra mindez csak felhőtlen, céltalan játéknak tűnhet, valójában alapvető készségek, képességek fejlesztéséről van szó. Kisiskolás korban például nagyon nehéz absztrakt módon gondolkodni. A gyerek leginkább azt érti meg, amit lát, amit konkrétan megfoghat, köthet valamihez. Például egy első osztályos diáknak még nehéz lehet megértenie a különbséget magánhangzó és mássalhangzó között. Viszont, ha mondjuk a mássalhangzókat zöld, a magánhangzókat meg piros elemmel jelöljük, és egy híd elem tetejére zöld-piros-zöld kirakót teszünk már sokkal könnyebben megkülönböztethető a két nyelvtani fogalom. Magyarán a diák élményszerűen, játszva tanul, és ez a tudás sokkal jobban beépül, sokkal jobban felhasználható.

Az edelényi pedagógusok négy bemutató órát tartottak különböző szakterületeken: matematika órán, irodalom órán valamint a robotika alapjaival ismertették meg a borszéki tanárokat, óvónőket. A módszer leginkább a reáltudományok tanításakor alkalmazható, de humán tudományoknál is nagy segítséget nyújt. A bemutató órákat ebéd követte, melyet líceumunk diákjai készítettek el és szervíroztak. Ebéd után Barta József edelényi igazgató mutatta be intézményüket, mondta el mekkora lehetőség rejlik a módszer alkalmazásában. A bemutatón jelen volt a palackozóüzem igazgatója is, Lázároi Radu, aki szintén pozitívan fogadta a LEGO-t, olyannyira, hogy támogatása jeléül több alapkészletet is adományozott, melyet főként az 1-4 osztályos tanulók tudnak használni matematika órán. Az edelényi küldöttség szintén hasznos LEGO készleteket adott ajándékba iskolánkban és óvodánkban.

Mindez nem valósulhatott volna meg Mik József polgármester szorgalmazása, támogatása nélkül, valamint Ferency József igazgató kitaratása, munkája nélkül.

Móga Renáta

TÁJÉKOZTATÓ A TANÁCSÜLÉSEKRŐL

Április 23-án a testület a 25-ös határozatával elfogadta a 2019-es költségvetést. Kiegyensúlyozott költségvetés, aminek kétharmadát beruházásra fordítjuk. Kiemelt feladat a Kezelőközpont befejezése és beüzemelése.

A 26-os számú határozat jóváhagyta egy delegáció utazását Edelénybe. A küldöttség vezetője Benkes Zsolt alpolgármester. Időközben tőlük is érkezett egy delegáció városunkba, oktatási intézményeinkbe.

A 27-es határozat jóváhagyta a vakációs jegyek kiutalását a közsférában dolgozóknak.

A 28-as határozat véglegesítette a szociális szolgáltatások 2019-es évre szóló tervét.

A 29-es határozat elfogadta az Önkéntes Tűzoltók havi járadékát, amihez jogsultak bevételek, felkészítők alkalmával.

A 30-as határozat a jogi asszisztencia szerződés kiegészítését, pontosítását szabályozza.

A 31-es határozat jóváhagyta Mik József polgármester utazását Tállya magyarországi településre, egy kulturális rendezvényre.

A 32-es határozat jóváhagyta 971 m³ fa értékesítését. 586 m³ tűzifa a lakosság téli tüzelőjeként lesz értékesítve, köbméterenként 150 lej + ÁFA. Az épületfa közbeszerzéssel kerül értékesítésre. Kikialtási ár 218 lej, illetve 243 lej + ÁFA.

A 33-as határozat jóváhagyta a pedagógusok ingázási költségeinek megtérítését.

A 34-es határozat elfogadta az első negyedév pénzügyi zárását.

Lapzártáig nem volt újabb tanácsülés.

Farkas Aladár

ÚJ TURISZTIKAI BERUHÁZÁS BORSZÉKEN

Ez az év piros betűkkel kerül be az annalesekbe. Befejeződik a Gyógykezelő Központ és megépül egy nyári bobbálya. Ezekkel a hírekkel örvendeztetjük meg a kedves olvasóinkat. Május 13-án, Bogdan Trif turisztikai miniszter személyesen jött Borszékra, hogy aláírja az új létesítmény finanszírozási szerződését. Megtekintette a helyszínt (sípálya), majd a kezelőközpontot látogatta meg. Itt írta alá a 3,8 millió lejről szóló pénzügyi támogatást, amit a bobbálya megépítésére adtak. Az objektum létrejöttéhez az önkormányzat 10%-os hozzájárulása szükséges.

Négy hónap alatt kell elkészülnie ennek a sportlétesítménynek, amely a nyári hónapokban ad kikapcsolódási lehetőséget a szórakozni vágyóknak. Néhány technikai adat: a pálya hossza 825,17 m lefelé és 572,79 m felfelé. A meglévő sífelvonót használják a bobbok felhúzására. A 125 m-es szintkülönbséget pár perc alatt teszi meg az érdeklődő. Egyszerre 30-32 szánkó lehet a pályán. A csúszási sebesség 30 km/óra. 6-9 perc alatt lehet megtenni egy kört. Érdekes és vonzó színpontja lesz Borszéknek. A megyében még egy bobbálya létezik, a Gyimesekben, mely iránt óriási az érdeklődés. Reméljük, ugyanezt elmondhatjuk majd Borszékéről is. Nemcsak az itt nyaraló vendégeknek jelenthet attrakciót, hanem a környező települések lakóinak is. Az esemény fontosságát nyomatékosítja, hogy több magas rangú közméltóság is jelen volt, köztük az RMDSZ két parlamenti képviselője is. Ezúton is köszönjük az RMDSZ-nek és az eseményen jelen levő Bende Sándor és Benedek Zakariás képviselőknek a közbenjárást a bürokratikus útvesztőkben.

A Kezelőközpont egyre jobban néz ki. Lassan elkezdik a tereprendezést. Őszire megérkeznek a bútorok is. Közben befejezik a kinti medencék burkolását. Reményeink szerint még ebben az évben megmártózkodhatunk az élményfürdőben. Lezárul egy zűrzavaros időszak, és remélhetőleg egy új korszak kezdődik városunk életében.

Farkas Aladár

BALLAG MÁR A VÉN DIÁK

Toronyórát aranylánccal – miről szól a ballagás?

Lassan megint itt a ballagás. Régen ez a középiskola befejezését jelentette, aztán az általános iskoláét is. Ma pedig már az óvodában is óriási csokrokat, méteres plüssállatokat cipelnek a kicsik. Miről szól ma a ballagás? A külsőségeken túl jelent-e még valamit? Ismerjük-e még a latin kifejezést: Alma Mater? Mit visznek magukkal útravalóul a végzősök? Tapasztalataink szerint egyre kevésbé szól arról ez a jeles alkalom, amiről kellene. Nem annyira az intézménytől, a pedagógusoktól és a társaktól való búcsúzás, a számvetés ideje, mint inkább egyfajta „parádé”, ahol leginkább a külsőségek számítanak. Ma már persze az érettségi vizsga sem azt jelenti, mint néhány évtizeddel ezelőtt. Akkor még valamiféle rangot adott a fiatalnak és a szülőnek egyaránt – most erről már szó sincs. Így a ballagás is veszített az értékéből.

Nagy szerencse, ha olyan ruhát választanak a diákok erre az eseményre, amit később is lehet hordani. Sok helyütt már hetekkel korábban asztalt foglalnak valamelyik étteremben, hogy vendégül láthassák a népes vendégsereget, másutt sátrat vernek az udvarban. Az iskolai ünnepségen egymást lökdösi a hozzátartozók, mert mindenki a tökéletes fotót akarja elkészíteni a gyerekről és a rokonokról, mindenki a legjobb pozícióból

szeretné rögzíteni kamerájával az eseményeket.

Félreértés ne essék: nem vagyok ballagás-ellenes. Csak jó volna, ha visszakapna valamit ez az alkalom az eredeti jelentéséből: elköszönés, búcsúzás valamitől, ami jó volt – és amit követ valami más, valami új. Az érettségi régebben a gyermekkor lezárása volt, a legtöbbször számára a tanulmányok befejezését jelentette. Ma ugyan ez nem feltétlenül így van, de azért mégis csak kellene egyfajta számvetést végezni, mégis csak érezni kellene, hogy lezárult egy korszak az életünkben. És mégis csak el kellene indulni lélekben is a felnőtté válás útján. Mint ahogy a szó töve is jelzi: érettek vagyunk valamire. Ne az legyen hát a legfontosabb, hogy a mi gyerekünk kapja a legdrágább ajándékot, a mi gyerekünk cipelje a legtöbb virágot.

Közhelynek hangzik, de igaz: az az igazi ajándék, amely szívből jön, és amelyhez emlékek fűzik az embert. Ha felidézem a saját középiskolai ballagásomat, nem a látványosra sikerült ünnepség jut az eszembe. Hanem az utolsó osztályfőnöki óra... Szeretném hinni ilyenkor, hogy mindenki visz valamit magával útravalóul az Alma Materből. Hogy nemcsak ismereteket, tárgyi tudást volt képes adni az „éltető, tápláló anya”, hanem élményeket, barátokat, szerelmeket, akár életre szóló emberi kapcsolatokat is.

Kovács Júlia

LENDVÁTÓL AZ ADRIÁIG

Az Erdélyi Kárpát Egyesület Gyergyói osztálya hagyományszerűen az idén is megszervezte a honismereti kirándulását. Ez már a 11. a sorban. Az előző években bejárták a Kárpátmedencét, felkeresve a magyarlakta vidékeket.

Az idei kirándulás célországa Szlovénia volt. Első állomásunk Szlovénia keleti határában volt, Lendván. A Borszék nagyságú város az itt élő magyarság központja (beleértve a Muravidék magyarságát is). Lenyűgözött a Makovecz Imre által tervezett Művelődési ház, amely pompájával uralja a környéket. Az épület előtt látni Zala György (1858-1937) szobrászművész mellszobrát. Szomszédságában szerényen meghúzódik a zsinagóga. A volt polgári iskola falán láthattuk Széchenyi- és Kosuth emléktáblákat. A központban láthatjuk az 1574-ben itt, Alsó-Lendván nyomtatott magyar nyelvű Evangélium emlékművét. Meglátogattuk a Lendvahegyen található Szentháromság templomot. Benne üvegkoporsóban Hadik Mihály (1670-1733) törökverő kapitány múmiája látható. A település központjában van a Szent Katalin plébániatemplom. Itt vannak eltemetve az Esterházy lányok. A templom előtt áll Szent István egész alakos szobra.

Következő célpont Maribor volt, Szlovénia 2. legnagyobb városa, amely a Dráva két partján fekszik. Szép látvány a víztorony és a zsidó torony. Skofja Loka, egy 12 ezer fős város, amely műemlékváros, régi épületei révén. Ljubljana az ország fővárosa. Az alig 300 ezer fős város, igazi „tündérváros”, kicsiny terekkel. Turisztikai attrakció a tájat uraló vár (1144-ből), benne Battyányi Lajos magyar miniszterelnök fogva tartásának

emlékhelye, mellszobra. 2016-ban a város Európa Zöld Fővárosa volt. Lenyűgöző az óváros, rendezett utcáival, tereivel, templomaival. A Ljubljanicán sétahajókázás közben megcsodáltuk a szebbnél-szebb hidakat. Impozáns épületben van a Magyar Főkonzulátus. A Postojnai cseppkőbarlang kirándulásunk egyik fénypontja. Lenyűgözött szépségével, nagyságával, szebbnél-szebb képződményeivel. Európa legnagyobb látogatható barlangja (24 km), ahová vonattal visznek be, de gyalog barangolhatjuk végig termeinek egy részét. A megvilágított cseppkövek egy álomvilágot varázsolnak elénk. A koncertterem tízezer látogató tud befogadni. Hihetetlen, hogy a természet mire képes évmilliók alatt. A turisták érdeklődését jogosan felkelti az Adriai tengerpart. Mi Koper és Piran tengerparti városokat látogattuk meg. Koper Szlovénia legrégebbi városa, püspöki székváros. Nagyon szép a prétori palota,

meg maga a kikötő. A templomtoronyból kémleltük az elénk tárulkozó várost és a tengert. Piran a Trieszti öbölben van, az Isztriai félsziget Észak-Nyugati részén. A városközpontban a Tarti téren van Tartini zeneszerző és karnagy egész alakos szobra, a Tengerészeti Múzeum, a Szent-György templom. Kellemes séta a tengerparton, kagyló és kőzetgyűjtés egészítette ki a szabadidős programunkat. A következő napokat a Júliai Alpokban töltöttük. Gyönyörködtünk a gleccsertavakban (Bledi- és Baninji-tó), Triglav közeli havas csúcokban, vízesésekben (Savica vízesés), szurdokban (Vintgár-szurdok). Útban hazafelé megálltunk Celje városban. Az ötvenezer fős város (Szlovénia 3. legnagyobb városa) központjában, a piactéren megnéztük a 14. században épült háromhajós gótikus Szent Dániel plébániatemplomot. A téren látható a barokk Mária-oszlop. Távban jól látható a régi vár. Említést kell tenni a Volcji Potok Arborétumról, amely lenyűgözött a több hektáros tulipán parkjaival. Színben és formában változatos virágerdő (kétmillió tulipán egyhelyen) az emberek ezreit vonzza. A Kis Svájcnak becézett Szlovénia belopta magát szívünkbe. Egy olyan ország, amelyet érdemes felvenni az úgynevezett „bakancslistára”. Csodálatos táj, civilizált vidék, udvarias emberek.

Hamar elrohant az idő, már indulunk hazafelé. Kellemes társaság, szakavatott idegenvezetés (Simó Ádám nyugalmazott földrajztanár), jó szervezés (Sztalmári-Vadász Margit) jellemezte ezt a kirándulást. Köszönet érte a szervezőknek és a figyelmeztetett résztvevőknek.

A résztvevők nevében, Farkas Aladár

ELBALLAGTAK GIMNAZISTÁINK

Május a ballagások hónapja. E nemes alkalomra városunkban május 24-én került sor, amikor elbúcsúztattuk tizenkettedikeseinket, név szerint: András Ervint, Búzás Biankát, Costi Lászlót, Heczal Attilát, Józsa Crinuta-Magdolnát, Karancsi Andrást valamint Siller Hunort. 12 évnyi tanulás után vettek búcsút az iskolától, hogy az itt szerzett tudást, tapasztalatot céljaik

elérésére, álmaik megvalósítására használják. Diáktársaik nevében Heczal Emőke, 11. osztályos tanuló, tanáriak nevében Hangan Daniela aligazgató és Ferenczy József igazgató mondott búcsúbeszédet. Az eseményt a borszéki Kalandor együttes tagjai tették emlékezetessé egy rövid előadással.

Móga Renáta

TARKA-BARKA VILÁG

Ismerjük fel madarainkat

Szerencsések vagyunk, hiszen Borszéken gyakorlatilag mindenki a saját lakása nyitott ablakából hallgathatja a gyönyörű madárdalt. De vajon van-e fogalmunk arról, hogy épp milyen madár dalolászik az

ágon vagy csipeget előttünk az ösvényen? A teljesség igénye nélkül mutatunk néhányat a városunkban leggyakrabban felbukkanó énekesmadarak közül.

Kakukk

Széncinege

forrás: 24.hu

Énekes rigó

forrás: sokszinuvidek.24.hu

Sárga billegető

forrás: természetbolond.hu

Szajkó vagy mátyásmadár

egzotikusmadarak.hu

Csilpcsalpfüzike

forrás: tomtit.blog.hu

Erdei pinty

forrás: phylogame.org

Tengelic vagy stiglic

forrás: vadaszlap.hu

Fekete rigó

forrás: remlac.hu

Barázdabillegető

forrás: természetbolond.hu

Fakanál

Babacsinta

Főleg kisbabás édesanyáknak jöhet kapóra ez a babáknak kitalált palacsinta recept, hiszen a (sok) foggal nem rendelkező csöppségük elé egy igazán tápláló, puha és egészséges ételt tehetnek.

Hozzávalók:

1 érett banán (ami elég édes, így nem kell cukrot használni)

1 tojás

1 evőkanál liszt vagy zabliszt (kávédarálóban ledaráljuk a zabpelyhet)

A banánt villával össze kell törni, amíg pépes lesz, bele kell keverni a többi hozzávalót és már süthetjük is olajjal, kókuszszírral vagy vajjal kikent serpenyőben. 3-4 kanálnyi masszából formázzunk fél tenyérnyi palacsintákat és süssük meg mindkét felüket aranyárgára.

A tésztába fahéjat is lehet tenni, tálaláskor pedig friss gyümölcspépet, esetleg lekvárt is kínálhatunk.

ELSŐÁLDOZÓK

Meghatározó esemény a gyermekek életében az elsőáldozás, első találkozásuk Krisztussal. Komoly felkészülés és sok izgalom, várakozás előzi meg mindenki, a gyerekek, szülők, keresztszülők, oktatók részéről. Borszéken május 26-án tíz harmadik osztályos, 7 lány és 3 fiú, vette

magához először Krisztus testét. A nagy nap emlékére Márton József plébános emléklappal, feszülettel és Ferenc pápa fényképével ajándékozta meg a gyerekeket. A névnapját is ünneplő Mikk-Kolbert Evelin egy szál virágot is kapott.

K.T.

Gyermeknapra

Szabó Lőrinc: Ima a gyermekekért

*Fák, csillagok, állatok és kövek
szeressétek a gyermekeimet.
Ha messze voltak tőlem, azalatt
eddig is rátok bízam sorsukat.
Énhozzám mindig csak jók voltatok,
szeressétek őket, ha meghalok.
Tél, tavasz, nyár, ősz, folyók, ligetek,
szeressétek a gyermekeimet.
Te, homokos, köves, aszfaltos út,
vezesd okosan a lányt, a fiút.
Csókold helyettem, szél, az arcukat,
fű, kő, légy párna a fejük alatt.
Kínáld őket gyümölcscsel, almafa,
tanítsd őket csillagos éjszaka.*

*Tanítsd, melengesd te is, drága nap,
csempézd zsebükbe titkos aranyad.
S ti mind, élő és holt anyagok,
tanítsátok őket, felhők, sasok,
Vad villámok, jó hangyák, kis csigák,
vigyázz rájuk, hatalmas világ.
Az ember gonosz, benne nem bízom,
De tűz, víz, ég, s föld igaz rokonom.
Igaz rokon, hozzátok fordulok,
tűz, víz, ég s föld leszek, ha meghalok;
Tűz, víz, ég és föld s minden istenek:
szeressétek, akiket szeretek.*

SZÉKELY TUDÓSOK, HÍRESSÉGEK (98)

Hankó Vilmos (1854-1923) vegyész

A Hargita megyei Parajdon született. Pedagógusnak tanult. Tanított Déván és Budapesten. 35 műve ismert. Számunkra fontos az 1896-ban megjelent Székelyföld c. könyve, amelyben részletesen leírja Borszékét, annak gyógyhatását, kiránduló helyeit. 1894-től az MTA levelező tagja.

Kájoni János (1629-1687) Ferenc-rendi szerzetes, építész, orgonista, orgonakészítő, zeneszerző, nyomdász, történetíró, botanikus

1648-ban belépett a csíksomlyói ferences szerzetesek közé. 1655-ben szentelték pappá. Ő vezette a mikházi és szárhegyi kolostorok építését, orgonát készített Csíksomlyón, Mikházán, Szárhegyen és Székelyudvarhelyen. Csíksomlyón 1675-ben megalapította Székelyföld első nyomdáját, ahol kiadták a Canticionale Catholicum című katolikus énekeskönyvét. Két évszázadon át tankönyveket, ima- és énekeskönyveket nyomtattak. Csíksomlyón, a kolostor udvarán áll mellszobra, Ferencz Ernő alkotása. Csíkszeredában Joannes Kájoni Szakközépiskola, valamint a Kájoni János Megyei Könyvtár viseli nevét.

A szárhegyi táborban látható Dóczy András emléklakettje (1980).

Kisgyörgy Zoltán (1936-) geológus, újságíró

Árkoson született. Középszkoláját a Székely Mikó Kollégiumban végezte. A kolozsvári Bolyai Tudományegyetemen szerzett geológia- földrajz oklevelet. Volt tanár, főgeológus Erdővidéken, hidrogeológus, geológus mérnök majd szerkesztő és hírlapíró a Háromszék című megyei lapnál. Több mint 200 tanulmány, cikke, írása látott napvilágot. 17 könyv szerzője vagy társszerzője. Tagja az Erdélyi Kárpát Egyesületnek (EKE), a Magyar Újságírók Romániai Egyesületének. 1972-ben a Munka Érdemrenddel tüntették ki.

Pávai- Vajna Ferenc (1886-1964) geológus, barlangkutató

Régi székely nemzetség sarja. A magyar hévízkutatás úttörője, a hévízes barlangok keletkezési elmélet megalapozója. 1940-1944 között Háromszéken és Máramarosban kutatott. Évekig a Magyar Földtani Intézetnél dolgozott. Sírja, ma Hajdúszoboszlón van. Ugyanott található mellszobra is, Somogyi Árpád szobrászművész alkotása (1989). Itt általános iskola és utca is viseli a nevét, Solymáron pedig utcát neveztek el róla.

(folytatás a 7. oldalon)

(folytatás a 6. oldalról)

Puskás Tivadar (1844-1893) gépészmérnök, a telefonközpont feltalálója

Nagyapja ditrói székely földbirtokos volt. Gépészmérnöknek tanult. Nevét viseli a ditrói Iskolaközpont, a sepsiszentgyörgyi Szakközépiskola (1990), Budapesten Távközlési Technikum. Utcát neveztek el Ditróban, Sepsiszentgyörgyön, Budapesten, Siófokon, Szekszárdon. 2006-ban Budapesten felavatták a Trischler Ferenc alkotta szobrot. Sírja Budapesten a Fiumei sírkertben van.

Kölönte Béla (1883-1934) helytörténész, író

Csíkrákoson született. Középiskoláit Nagyszebenben végezte. A kolozsvári Ferenc József Tudományegyetemen tanári oklevelet szerzett. A gyergyószentmiklósi polgári iskolában történelem-földrajz szakos tanárként dolgozott. Legismertebb munkája Gyergyó története a kialakulástól a határórség szervezéséig (1910). Székely nagyjaink c. munkája 1924-ben jelent meg.

Kőrösi Csoma Sándor (1784-1842) nyelvtudós, orientalista, tibetológus, buddhológus

Csomakőrösön született, székely kisnemes családból. Feltett szándéka volt őseink felkutatása. Fő műve a tibet-angol szótár elkészítése. Ekkor már 13 nyelven írt, olvasott. Szabadkőműves volt. 58 évesen halt meg, és Dardzsilingben temették el. 1943-ban, Marosvásárhelyen köztéri szobra állt, Csorba Géza szobrászművész jóvoltából. Szülőfalujában és Balatonfüreden mellszobor őrzi emlékét.

Kristó András (1930-1994) geológus, földrajzi szakíró, gimnáziumigazgató

Csíkszentkirályon született. A csíkszeredai Főgimnáziumban tanult. Kolozsváron a Bolyai Tudományegyetem földrajz-

geológia szakán szerzett tanári oklevelet. Tanított Csíkkarcfalván, Csíkszentkirályon, Csíksomlyón, Balánbányán, Csíkszeredában. 1959-1963 között igazgató volt a csíkszeredai gimnáziumban. A Hargita megyei Földrajz Társaság elnöke, 1990-től a Csíki Természetjáró és Természetvédő Egyesület egyik alapító tagja és elnöke. Szakmai tevékenységét 26 nyomtatásban megjelent műve igazolja. Csíkszentkirályon helyezték örök nyugalomra. A Tusnádi Borvízmúzeumban emlékszobát rendeztek be. 2005-ben a Márton Áron Főgimnázium dísztermében márvány emléktáblát helyeztek el.

Székely Zoltán (1912-2000) muzeológus

A háromszéki rétyi család leszármazottja. A sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégiumban érettségizett. A kolozsvári Tudományegyetemen szerzett latin-görög és történelem oklevelet. Doktori értekezését 1943-ban írta. 1944-2000 között a Székely Nemzeti Múzeum igazgatója. 15 tudományos közleménye, könyve jelent meg. Az erdélyi települések őskorát és középkorát tanulmányozta.

Tarisznyás Márton (1927-1980) helytörténész, néprajzkutató, muzeológus

Gyergyóditróban született. Tanulmányait Gyergyószentmiklóson folytatta, majd Kolozsváron történelem-földrajz szakos tanári oklevelet szerzett. 1952-ben letartóztatták, bebörtönözték, és csak 1955-ben szabadult. Egy évet Tekerőpatakon tanított, majd a részben általa alapított múzeumnál dolgozott haláláig. Ő kezdeményezte a szárhegyi kastély régészeti ásatásokat. Halála után a múzeum felvett az ő nevét. A múzeum udvarán található mellszobra, Varga Gábor alkotása. Tekerőpatakon, az általános iskola viseli nevét.

(folytatás a következő számban)

Farkas Aladár

EU PARLAMENTI VÁLASZTÁSOK ÉS REFERENDUM

Győzött az ellenzék, a PSD második helyre szorult. Az RMDSZ küszöb fölött teljesített. A székelyföldi megyékben a szavazókedv elmaradt az országos átlagtól.

Borszéken 2304 szavazatra jogosult állampolgárból 1198 élt szavazati jogával, 157-en kiegészítő listákon szavaztak.

63% adta voksát az RMDSZ-re, ami 760 szavazatot jelent. A többi szavazat az alábbiak szerint oszlik meg:

PSD: 72

USR PLUS: 74

PARTIDUL PRO ROMANIA: 28

PNL: 150

ALDE: 10

PARTIDUL PRO-DEMO: 1

PMP: 31

PSR: 1

PSD INDEPENDENT: 6

PRU: 8

UNIUNEA NAT.PT.PROGRESUL

ROMANIEI: 8

BLOCUL UNIT.NATIONALE: 4

GREGORIANA-CARMEN TUDORAN: 4

GEORGE-NICOLAE SIMION: 7

PETER COSTEA: 5

A többi érvénytelen szavazat. (Több vagy egy sem)

REFERENDUM:

1 - ES KÉRDÉS

1134 polgár szavazott 901 Igen, 190Nem.

A többi érvénytelen szavazat.

2 - ES KÉRDÉS

1134 polgár szavazott 913 Igen, 183 Nem

A többi érvénytelen szavazat.

(Klemenzen Emese szíves közlése alapján.)

A LAKOSSÁG FIGYELMÉBE

Legjobb és legolcsóbb védekezés az óvatosság

Néhány egyszerű védekezési mód tolvajlás, betörés ellen

Tegyenek biztonságos záratokat, esetleg biztonsági láncot a lakásaikra.

Erősítsék meg a nyílászárók tokozatát, szereltessenek riasztó készüléket.

A földszinti lakások, veszélyeztetett épületek ablakait erősítsék falba ágyazott fémráccsal.

Ne engedjenek be alkalmi árusokat, gyanús egyéneket a lakásukba. Forduljanak a Rendőrséghez, ha ilyen esettel találkoznak.

Ha valaki valamilyen hatóság nevében jelentkezik, kérjék a pecsétes, fényképes és napra érvényes igazolványát, jegyezzék meg a nevét, kinézetét.

Ne hagyjanak olyan (írásos vagy robot telefonos) üzeneteket, amelyből arra lehet következtetni, hogy nem tartózkodnak otthon!

Ne fogadjanak be ismeretlen személyeket!

Amennyiben a lakásuk körül ismeretlen, gyanús járműve(ke)t észlelnek, értesítsék a Rendőrséget, és próbáljanak minél több részletet megjegyezni az azonosítás érdekében!

Ne hagyjanak értékes tárgyakat, anyagokat az építkezésben lévő épületekben (mellett), szereltesse megfigyelő kamerákat!

A kereskedelmi egységek forduljanak óvó-védő szervezetekhez!

Amennyiben betörés történt, azonnal értesítsék a Rendőrséget! Ne hatoljanak be az épületbe (a betörés helyére), mert összekuszálják a nyomokat, és ezáltal megnehezítik a nyomozást!

Minden információt adjanak meg a Rendőrségnek, a közömbösség hátráltatja a tettesek elfogását!

Gyanús esetben hívják bizalommal az 112-t!

Borszéki Rendőrség, elemzési és bűnmegelőzési részleg

JÁTÉK

Az áprilisi feladvány megoldása

1-Vxg2!+

2Hxg2-Hf3+

3Kf1-Hxh2+

4Ke1-Hf3+

5Kf1-Bh1#

Megoldás: Voda Costel

Újfeladvány

A mellékelt ábrán egy sakk diagrammát mutatunk be. A sakk kedvelőit arra kérjük, hogy oldják meg a feladatot majd a megoldást küldjék a turism.borsec@gmail.com e-mail címre. A megoldást a következő számban közöljük.

Lép a fekete!

MEGNYÍLT AZ ELSŐ 4* EGYSÉG BORSZÉKEN

A kitűnő elhelyezkedésű, csupa környezetbarát építkezési anyagokból épült Montana villa minden igényt kielégítő szolgáltatásokkal várja vendégeit. A „Nyomáson” épült modern, kényelmes villában 8 két- illetve háromágyas szoba erkélyeiről gyönyörű kilátás nyílik az egész Borszéki-medencére. A vendégek bőséges, svédasztalos reggelivel kezdhetik a napot. Van játszótér, grillezési lehetőség, illetve külön kérésre túrát, kirándulást szerveznek a vendégeknek.

Cégvezetők, gazdasági szereplők hirdeteit fogadjuk a turism.borsec@gmail.com e-mail címen, amennyiben lehetséges román és magyar nyelven. (A kép és írott anyag mellé szíveskedjenek mellékelni ezek szerző-

Anyakönyvi hírek

Születés

Bíró Bendegúz 2019.04.09.

Gratulálunk! Isten éltesse!

Elhalálozás

Peter Elisabeta 1935.09.30. - 2019.05.09.

Tărlungeanu Gheorghe 1935.10.16. - 2019.05.19.

Nyugodjanak békében! Őszinte részvétünk!

BORSZÉKI POLGÁRMESTERI HIVATAL

Str. Carpați, nr. 6/A

ISSN 1224 - 1709

Felelős szerkesztő: Kolbert Tünde

Szerkesztőség: Ballai Erzsébet, Farkas Aladár, Fazakas Mihály Emese, Pethő Csongor, Kovács Júlia, Ferenczy József, Fazakas Emese, Mőga Renáta

Számítógépes szerkesztés: Mőga Attila, ARTMOBIL Group - Borszék

Nyomda: F&F INTERNATIONAL - Gyergyószentmiklós